2011-06-22

Dnr 44-2010:3771

Beslut

efter tillsyn av den fristående gymnasieskolan
John Bauergymnasiet i Malmö kommu

Skolinspektionen

Beslut

Drivkraft Värend AB

Garnisonsvägen 5

281 35 Hässleholm

2011-06-23

1 (4)

Dnr 44-2010:3771

Tillsyn i den fristående gymnasieskolan John Bauergymnasiet

Helhetsbedömning och beslut

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Granskningen avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan. Istället har en bedömning gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplan och övriga författningar som rör skolväsendet inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i detta beslut grundas på de dokument som huvudmannen för John Bauergymnasiet skickat in samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten.

Av samtliga elever på John Bauergymnasiet lämnade läsåret 2009/2010 81 procent av eleverna skolan med slutbetyg inom fyra år. Av dessa var 71 procent behöriga till universitets- och högskolestudier. Den genomsnittliga betygspoängen är för 2009/2010 11,4 poäng. Andelen elever, sett över en femårsperiod, som fullföljt sin utbildning inom fyra år har stadigt ökat (med undantag för 07/08) från 62 procent år 2005/2006 och till läsåret 2009/2010 81 procent. Dock visar andelen behöriga till högskolan på en nedåtgående trend med senaste årets resultat för 2009/2010 på 71 procent som det lägsta under den senaste femårsperioden, föregående år (08/09) var den 84 procent. Skolan behöver vidta åtgärder för att öka måluppfyllelsen i kurserna och därmed också andelen avgångselever med behörighet till högskolan.

John Bauergymnasiets pedagogiska inriktning är entreprenöriellt lärande vilket man definierar som ett förhållningssätt till eleven snarare än en pedagogisk metod. Ett förhållningssätt där man arbetar med att eleven ska kunna ta ansvar för sitt eget lärande. Skolinspektionen såg vid sitt besök att detta förhållningssätt är problematisk för en del elever som har behov av mer ledning och styrning framförallt initialt men även i ett senare skede i sin utbildning. På grund av dessa problem kommer man att utöka introduktionen när eleverna startar vid John Bauergymnasiet.

Skoldagen är upplagd med två undervisningspass om vardera tre timmar. Vid intervjuerna framkom det att både lärare och elever tycker att det är positivt med dessa

långa lektionspass, att undervisningen blir mer sammanhållen. Det framkom dock vid intervjuerna att de långa undervisningspassen är problematiska i matematikundervisningen vilket möjligtvis kan bero på att undervisningen inte är anpassad till dessa långa lektionspass. Mellan 32 procent (Entreprenörsprogrammet) och 65 procent (IT-media programmet) av eleverna klarar inte målen på de nationella proven i Matematik A. Man har på skolan arbetat med olika typer av stöd, t.ex. har man lagt relativt mer timmar på Matematik C än andra kurser, vilket i elevintervjuerna framkom var till stor hjälp för dem, men man behöver ytterligare utveckla och förbättra matematikundervisningen samt anpassa den efter elevernas förmågor och behov.

På Frisörprogrammet och Hotell- och restaurangprogrammet har samtliga elever APU som fungerar väl. På IT-mediaprogrammet, IT-programmet, Hälso- och idrottsprogrammet samt Entreprenörsprogrammet framgår det av intervjuerna att det finns elever som inte har någon APU och som inte heller erbjuds möjlighet att kompensera för detta på skolan. Eleverna på dessa program anger också att de till stor del är hänvisade att själva hitta APU-platser. Inspektionen visade att skolan inte tar sitt ansvar när det gäller att anskaffa platser eller att byta ut motsvarande utbildning förlagd till skolan.

Rektorn utövar ett tydligt ledarskap på skolan och är synlig och aktiv i verksamheten, dock behöver man utvärdera den pedagogiska modellen för att kunna möta samtliga elevers behov.

Nedan redovisas dels områden där det finns sådana brister i verksamheten att dessa snarast måste åtgärdas, dels områden som behöver förbättras i ett fortsatt kvalitetsarbete.

Skolinspektionen har i tillsynen av John Bauergymnasiet identifierat följande brister som ska åtgärdas

- Skolan ger inte alla elever möjlighet att nå lägst grundläggande behörighet för universitets- och högskolestudier. (9 kap. 8 § 1985 års skollag, Lpf 94, 2.1 Kunskaper, Kursplanerna),
- Skolans betygskatalog förs inte på ett sådant sätt att den uppfyller författningarnas krav (7 kap. 6 § gymnasieförordningen, 7 kap. 18 § gymnasieförordningen, SKOLFS 2007:42),
- Samtliga elever får inte arbetsplatsförlagd undervisning enligt författningarna. (5 kap. 21 § 1985 års skollag, 5 kap. 15 § gymnasieförordningen).

Skolinspektionen har i tillsynen av John Bauergymnasiet identifierat följande förbättringsområden som bör åtgärdas

- Mål och krav klargörs inte i tillräcklig utsträckning för elever (Lpf 94, 1.1 Grundläggande värden, Rättigheter och skyldigheter, Lpf 94, 2.3 Elevens ansvar och inflytande, 5 kap. 2 § 1985 års skollag),
- Undervisningen anpassas inte i tillräcklig omfattning efter elevers behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. (9 kap. 8 § 1985 års skollag, Lpf 94, 1.1 Grundläggande värden, En likvärdig utbildning, Lpf 94, 1.1 Kunskaper, Riktlinjer)
- Åtgärdsprogrammen som utarbetas när elev har behov av särskilda stödinsatser uppfyller inte författningarnas krav (8 kap. 1 a § gymnasieförordningen).

Bedömningarna redovisas i bilagorna 1-2

Huvudman och rektor har ansvar för att skolans brister åtgärdas och att åtgärder vidtas inom de områden som behöver förbättras. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast sex månader efter beslutet har erhållits. Beslutet är fattat utifrån de bestämmelser som gällde vid beslutstillfället. Uppföljningen av detta beslut kommer dock att ske efter de skolförfattningar som börjar gälla den 1 juli 2011. Vid bedömningen av vidtagna åtgärder kommer därför hänsyn tas till hur författningarna eventuellt har ändrats.

I ärendets slutliga handläggning har utredaren Anna Sandell och juristen Maria Rydner deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Lotta Kårlind
Enhetschef

Annette Johnsson

Utredare/föredragande

Kopia till

Malmö kommun

Bilagor:

Bilaga 1 **Allmänt om tillsynen och beskrivning av skolan**

Bilaga 2 **Tillsynsprotokoll och bedömningar för John Bauergymnasiet**

Skolinspektionen, Gasverksgatan 1, 222 21 Lund

Telefon: 08-586 080 00, Fax: 08-586 080 07

www.skolinspektionen.se

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför tillsyn i Malmö kommun under våren 2011. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte John Bauergymnasiet den 7-8 april 2011

Huvudmannen för John Bauergymnasiet får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar av skolan redovisas. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister. Tidpunkt för detta anges i beslutet.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö samt enskild elevs rätt. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet.

Den nya skollagen trädde i kraft den 1 augusti 2010, men 1985 års skollag ska fortsätta att tillämpas fram till den 1 juli 2011. För elever som har påbörjat utbildningen före den 1 juli 2011 ska 1985 års skollag fortsätta att tillämpas tills dess att eleverna avslutat sin utbildning. Det innebär att 1985 års skollag under dessa perioder är utgångspunkten för Skolinspektionens tillsyn och granskning.

Tillsynen av fristående gymnasieskolor ska ytterst klargöra om huvudmannens verksamhet uppfyller kraven för att även fortsättningsvis ha rätt till bidrag från elevernas hemkommuner.

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från skolan, dels den information som samlats in under besöket. I skolan intervjuades rektorn, ett urval av lärare och elever samt studie- och yrkesvalslärare, skolsköterska, kurator och specialpedagog. Även annan information om skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Huvudmannen har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Skolinspektionen har i samband med tillsynen haft kontakt med Malmö kommun, stadsdel Centrum angående kommunens rätt till insyn i skolans verksamhet. Kommunen utnyttjar sin rätt till insyn genom att stadsdelen tar del av John Bauergymnasiets kvalitetsredovisningar.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn)

Beskrivning av skolan

Tabell 1. Antal elever på John Bauergymnasiet

Skolan	Antal elever
John Bauergymnasiet	539

Källa: Uppgett av rektor vid inspektionsbesöket 7-8 april 2011

Skolverket beslutade den 2002-01-18 (Dnr 44-2001:1094) att den fristående gymnasieskolan John Bauergymnasiet i Malmö kommun har rätt till bidrag från och med bidragsåret 2002 för Specialutformat Elprogram -inriktning IT-nätverksteknik- vilket i bidragshänseende ska hänföras till det nationella Elprogrammet, Specialutformat Medieprogram -inriktning IT-media- vilket i bidragshänseende ska hänföras till det nationella Medieprogrammet samt Handelsprogrammet -inriktning Entreprenörskap- vilket i bidragshänseende ska hänföras till det nationella Handels- och administrationsprogrammet. Skolverket beslutade den 2005-01-18 (Dnr 44-2004:1044) att den fristående gymnasieskolan John Bauergymnasiet i Malmö, i Malmö kommun skall vara berättigad till bidrag för utbildningen Hälso- och idrottsprogrammet vilket i bidragsavseende ska hänföras till Omvårdnadsprogrammet med inriktning Idrott och hälsa från och med bidragsåret 2005. Skolverket beslutade den 2005-12-09 (Dnr 44-2005:897) att den fristående gymnasieskolan John Bauergymnasiet i Malmö kommun har rätt till bidrag för Hantverksprogrammet -inriktning frisör-, från och med bidragsåret 2006. Skolverket beslutade den 2007-12-11 (Dnr 44-2007:1250) att den fristående gymnasieskolan John Bauergymnasiet i Malmö kommun har rätt till bidrag för Hotell och restaurangprogrammet, inriktning -Hotell- samt inriktning -Restaurang och måltidsservice- från och med bidragsåret 2008, vilket i bidragshänseende ska hänföras till Hotell- och restaurangprogrammet. Skolinspektionen beslutade den 2010-05-05 (Dnr 44-2010:0509) den fristående gymnasieskolan John Bauergymnasiet Teknikprogrammet -inriktning IT- vilket har i bidragshänseende förts till det nationella Teknikprogrammet.

Huvudman för skolan är aktiebolaget Drivkraft Värend AB med organisationsnummer 556084-0877.

Skolan hade vid tillsynsbesöket 539 elever. De flesta eleverna är folkbokförda i Malmö kommun, men skolan har även elever från Vellinge och Trelleborg kommun.

Tillsynsprotokoll för John Bauergymnasiet

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

- [x] **Kunskaper**

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

- [ ] **Fokus på skolans uppdrag**
- [ ] **Lärarnas bedömning och utvärdering**
- [ ] **Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering**

Skolans lärandemiljö

- [x] **Fokus på lärande**
- [ ] **Tillit till elevens förmåga**
- [ ] **Trygghet och studiero**

Enskild elevs rätt

- [x] **Bedömning (och betyg)**
- [x] **Undervisningstid och tillgång**
- [x] **Särskilt stöd**
- [ ] **Avgifter**
- [ ] **Rektors beslutsfattande**
- [ ] **Huvudmannaskap och tillstånd**
- [ ] **Stabilitet**

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat

Bedömningsområde: Kunskaper

Bedömning:

Skolan ger inte alla elever möjlighet att nå lägst grundläggande behörighet för universitets- och högskolestudier.

Författningsstöd:

9 kap. 8 § 1985 års skollag

Lpf 94, 2.1 Kunskaper, Kursplanerna

Motivering:

Sett över en femårsperiod har andelen elever som fullföljt sin utbildning inom fyra år stadigt ökat (med undantag för 07/08) från 62 procent år 2005/2006 och till läsåret 2009/2010 81 procent. Dock visar andelen behöriga till högskolan på en nedåtgående trend med senaste årets resultat för 2009/2010 på 71 procent som det lägsta sedan 2005/2006 då andelen behöriga till högskolan var 80 procent, föregående år (08/09) var den 84 procent. Den genomsnittliga betygspoängen har under den senaste femårsperioden varierat mellan 11,4 och 12,2 med den lägsta betygspoängen under denna period, läsåret 2009/2010.

Då det är första året som Teknikprogrammet anordnas finns inga resultat angående behörighet till högskolan, slutbetyg eller betygsmedelvärde att redovisa. Detsamma gäller för Hotell- och restaurangprogrammet som anordnades på skolan för första gången 2009/2010. Resultaten för Frisörprogrammet är goda, 92 procent får slutbetyg inom fyra år och 100 procent av dessa erhåller behörighet till högskola och universitet, betygsmedelvärdet är 14,4 poäng. I andra änden av resultatskalan när det gäller andelen som erhåller slutbetyg finner man Entreprenörsprogrammet och Hälso- och idrottsprogrammet, endast 71 respektive 79 procent. Vad gäller högskole- och universitetsbehörighet för Hälso- och idrottsprogrammet erhåller endast 52 procent av eleverna sådan behörighet till fortsatta studier. Även IT-programmet (68 procent), IT-mediaprogrammet (71 procent) och Entreprenörsprogrammet (70 procent) visar på otillräckliga resultat när det gäller behörighet till högskola och universitet.

Resultaten i kärnämneskurserna Religion A och Samhällskunskap A är påfallande låga på samtliga program utom Frisörprogrammet. På IT-mediaprogrammet är det endast runt 60 procent och på IT-programmet och Hälso- och idrottsprogrammet ca 70 procent som får minst godkänt i Religion A. Resultaten på Samhällskunskap A påvisar än sämre ut resultat för Hälso- och idrottsprogrammet med 52 procent av eleverna som

uppnår minst målen för godkänt i kursen. På IT-programmet och IT-mediaprogrammet är det runt 67-68 procent som erhåller minst godkänt på Samhällskunskap A-kursen.

Resultaten på det nationella provet i Matematik A är mycket låga, runt hälften av eleverna uppnår inte ett godkänt resultat på det nationella provet. En betydligt större andel av eleverna får godkänt eller högre betyg i kursbetyget vilket förklaras med att ett flertal elever gör kompletteringar och prövningar. Skolan behöver vidta åtgärder för att öka måluppfyllelsen i kurserna och därmed också andelen avgångselever med behörighet till högskolan.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Fokus på lärande

Bedömning:

Mål och krav klargörs inte i tillräcklig utsträckning för elever.

Författningsstöd:

9 kap. 8 § 1985 års skollag

Lpf 94, 1.1 Grundläggande värden, Rättigheter och skyldigheter

Motivering:

Inspektionen visar att i kärnämnes- och karaktärsämnen klargör lärarna i varierande grad mål och krav för eleverna, i några kurser får eleverna information om mål och krav endast i början av kursen medan det i andra sker en kontinuerlig återkoppling. Vid elevintervjuerna framkom det att de största briserna och den största variationen verkar finnas när det gäller kursen Projektarbete. Det framkom vid intervjuerna att flera elever hade mycket vag uppfattning om vad som krävdes av dem för att uppfylla målen för de olika betygskriterierna för projektarbetet. Skolan har svaga resultat på projektarbetet i samtliga program utom Frisörsprogrammet. Resultaten är speciellt svaga på Entreprenörsprogrammet där endast 60 procent av eleverna uppnår godkänt i projektarbete. Skolan behöver förbättra organisationen och informationen kring kursen Projektarbete.

Bedömningsområde: Fokus på lärande

Bedömning:

Undervisningen anpassas inte i tillräcklig omfattning efter elevers behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Författningsstöd:

9 kap. 8 § 1985 års skollag

Lpf 94, 1.1 Grundläggande värden, En likvärdig utbildning

Lpf 94, 1.1 Kunskaper, Riktlinjer

Motivering:

Entreprenöriellt lärande är en av grundstommarna i John Bauergymnasiets pedagogiska inriktning. Denna pedagogiska inriktning innebär ett förhållningssätt där man arbetar med att eleven ska kunna ta ansvar för sitt eget lärande. Både vid lärarintervjuer och vid elevintervjuer framkom det att detta förhållningssätt ibland skapar problem för en del elever som har behov av mer ledning och styrning, framförallt initialt, men även i ett senare skede av sin utbildning. Detta har uppmärksammats av ledningen på skolan och man kommer därför att omstrukturera introduktionen för de nya eleverna men det finns anledning att även i de senare årskurserna vara uppmärksam på olika elevers behov av vägledning. En annan aspekt av det pedagogiska förhållningssättet på John Bauergymnasiet handlar om informations- och faktainläsning vilket kan ske på många olika sätt för att elever ska kunna uppnå kursmålen. Det finns variation mellan kurserna men eftersom läroböcker användes i mycket liten omfattning på John Bauergymnasiet och man förlitar sig till elevernas förmåga till att själva inhämta information på nätet, är det viktigt att det finns tydligt stöd och guidning. Dock framkom det också vid intervjuerna att det finns elever i de äldre årskurserna som hade önskat mer vägledning i en del av kurserna när det gäller sökning och källgranskning av internetkällor.

Den sammanhållna undervisningen med två undervisningspass om vardera tre timmar per dag upplevs som positivt av både lärare och elever. Det framkom dock vid intervjuerna att undervisningen i matematik inte är anpassad till dessa långa lektionspass, utan utförs likadant som vid traditionella 45-minuterslektioner där övervägande delen består av enskilt räknande. Flera elever vittnade om koncentrationssvårigheter och problem med att utnyttja lektionstiden på ett ur kunskapssynpunkt välgörande sätt. De dåliga matematikresultaten visar att det är nödvändigt att skolan utvecklar och anpassar matematikundervisningen så att samtliga elever har möjlighet att utnyttja sin fulla kapacitet.

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bedömningsområde: Bedömning och betyg

Bedömning:

Skolans betygskatalog förs inte på ett sådant sätt att den uppfyller författningarnas krav.

Författningsstöd:

2 kap. 9 § förordningen om fristående skolor

7 kap. 6 § gymnasieförordningen

7 kap. 18 § gymnasieförordningen

Skolverkets föreskrifter om betygskatalog för gymnasieskolan (SKOLFS 2007:42)

Motivering:

I betygskatalogen förekommer det i ett flertal fall att man som betygssättande lärare angivit anställda vid skolan som inte undervisar. När korrigeringar avseende detta har gjorts har man i de flesta fall skrivit det korrekta namnet i kolumnen för prövning vilket är missvisande och gör betygskatalogen obrukbar för eventuell prövning. I betygskatalogen förekommer det förteckningar på kurser där inte samtliga angivna undervisande lärare har signerat. I ett flertal fall har den signerande läraren inte skrivit något namnförtydligande. Betyg har ändrats i katalogen utan att rektor varken har signerat eller daterat ändringen.

Bedömningsområde: Undervisningstid och tillgång

Bedömning:

Samtliga elever får inte arbetsplatsförlagd undervisning enligt författningarna.

Författningsstöd:

9 kap. 8 § 1985 års skollag

5 kap. 15 § gymnasieförordningen

Motivering:

Organisationen för anskaffning av APU-platser skiljer sig åt mellan programmen på Johns Bauergymnasiet. På Frisörprogrammet och Hotell- och restaurangprogrammet får eleverna hjälp med att anskaffa sina APU -platser och samtliga elever har också APU-platser. Vid intervjuerna framgår det att det också är dessa elever som är mest nöjda med sin APU och som finner platserna mest relevanta för utbildningen. På IT-mediaprogrammet, IT-programmet, Hälso- och idrottsprogrammet samt Entreprenörs-programmet framgår det av intervjuerna att det finns elever som inte har någon APU och som inte heller erbjuds möjlighet att kompensera för detta på skolan. Eleverna på dessa program anger också att de till stor del är hänvisade att själva hitta APU -platser och skolan tar inte sitt ansvar när det gäller att anskaffa platser eller att byta ut motsvarande utbildning förlagd till skolan.

Enligt gymnasieförordningen ansvarar styrelsen för utbildningen för anskaffningen av APU-platser. Detta kan delegeras till rektor. Vid John Bauergymnasiet läggs ansvaret

för att hitta en APU-plats i första hand på eleverna när det gäller IT-mediaprogrammet, IT-programmet, Hälso- och idrottsprogrammet samt Entreprenörsprogrammet. Skolan ger viss hjälp om en elev inte på egen hand lyckats hitta en plats. Det finns inget som hindrar att anskaffning av APU-plats sker på elevers initiativ, men utifrån regleringen i gymnasieförordningen måste John Bauergymnasiet ha huvudansvaret för anskaffning av APU-platser.

Både skolledning, lärare och elever vittnar om hur svårt det är att hitta kvalificerade platser. För en del elever innebär det att de får göra APU på ett företag som inte har något med utbildningen att göra. Vad Skolinspektionen erfar utifrån sitt besök på skolan finns det elever som har APU-platser som inte kan erbjuda åtminstone någon form av uppgifter som överensstämmer med utbildningen. För elever som gör APU behöver också skolan säkerställa att det finns effektiva kontrollsystem vad gäller handledarnas kompetenser för att handleda elevens lärande i relation till de kursplaner som APU:n utgår ifrån.

Bedömningsområde: Särskilt stöd

Bedömning:

Åtgärdsprogrammen som utarbetas när elev har behov av särskilda stödinsatser uppfyller inte författningarnas krav

Författningsstöd:

2 kap. 7 a § förordningen om fristående skolor

Motivering:

På John Bauergymnasiet arbetar man med pedagogiska handlingsplaner som skrivs när en elev riskerar att inte uppnå målen i ett ämne. Den pedagogiska handlingsplanen fungerar som ett underlag för eventuellt åtgärdsprogram. Om en elev är svag i många ämnen skrivs åtgärdsprogram. Tillsynen visade att de åtgärdsprogram som upprättats lägger hela ansvaret på eleven. Hösten 2010 anställdes en specialpedagog som arbetar med att förbättra åtgärdsprogrammen så att de uppfyller författningarnas krav men skolan har ännu inte nått hela vägen. Skolan bör arbeta med att förbättra åtgärdsprogrammen så att det tydligt framgår att behovet har utretts, vilka behoven hos eleven är, hur de ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.